

דף לימוד בחברות – חנוכה ואמונה – כיתות ד' – א'.

האם לעשות ברית מילה?

היוונים אמרו לכל היהודים בארץ ישראל שאסור להם לעשות שלושה דברים: אסור ליהודים לשמור שבת, לחגוג את ראש החודש ולעשות ברית מילה לבנים.

הדבר הזה גרם להמון צער להרבה יהודים, שמצד אחד מאוד רצו לשמור שבת, ומצד שני פחדו מאוד לשמור שבת, כי הם ידעו כי אם היוונים יגלו אותם, היוונים יהרגו אותם. יהודים מאוד רצו לעשות ברית מילה, אבל מאוד פחדו. כי הם ידעו שאם יגלו שעשו ברית מילה לילדים לתינוק שלהם, יהרגו אותם. אבל היו הרבה יהודים אמיצים, שכן עשו ברית מילה, ואמרו כי הם מוכנים למות, ולא לוותר ליוונים, ולא לעשות ברית מילה.

ואת סיפור אחת הנשים הגיבורות מספר המדרש:

ואשה אחת מבני הלויים מלתה את בנה לשמונה ימים בתופים ומחולות, (עשתה ברית מילה לתינוק שנולד לה, והביאה תזמורת, ואפילו רקדו לאחר ברית המילה. ואז היוונים גילו אותה כמובן, אך היא לא פחדה) והיא עלתה על חומת ירושלים ובנה חתן דמים מהול בידה. ותען ותאמר לפני ה': "למרות כל מה שאתה - הקב"ה עושה לנו, נמשיך להאמין בך, ולקיים מצוות. גם אם נצטרך למות בשביל לקיים את המצווה". והשליכה עצמה עם בנה מעל החומה וימותו שניהם.

וכמוהו עשו רבים מבני ישראל ולא הפרו את ברית אבותם ואת קדוש ישראל יעריצו. (אוצר המדרשים (אייזנשטיין) חנוכה עמוד 191).

מה היו שלושת הגזרות שהיוונים גזרו על עם ישראל?

האם אותה חושב שרוב בני ישראל שמעו בקול היוונים?

מה עשתה אותה אישה מבני הלויים לתינוק שנולד לה?

בזמן שהיא עשתה את ברית המילה בתוך מסיבה ("בתופים ובמחולות"), האם היא חשבה שהיא

תשאר בחיים לאחר זאת?

מה אתם הייתם עושים במקומה?

למה לדעתכם היא בחרה לעשות את מה שהיא עשתה?

מה היא עשתה, לפני שהיא קפצה מהחומה יחד עם התינוק שלה?

למה לדעתכם היא עשתה זאת?

מה אפשר ללמוד ממנה על מידת האמונה שהייתה לה?

היוונים הגיעו לבית המקדש. הם רצו להראות שכל מה שהיהודים מאמינים זה שטויות. כדי להראות לכולם שהקב"ה כבר לא מסוגל לעשות כלום, הלך המפקד היווני שקראו לו נקנור, הרג המון יהודים, ואחר כך נכנס לבית המקדש. הוא לקח חזיר, שחט אותו והקריב אותו על המזבח, ואת הדם שפך בתוך המקדש.

כאשר שמע זאת מתתיהו הכהן הגדול, כעס מאוד, והחליט להילחם ביוונים.

מה עשה? הכין חרב קטנה, והחביא אותה מתחת לבגדים שלו. הלך לבית המקדש, ואמר לשומר להגיד שהוא רוצה לדבר עם נקנור – המפקד היווני, כי הוא רוצה לעשות מה שהיוונים רוצים שהוא יעשה.

נקנור שמח מאוד, ואמר שיכניסו את מתתיהו מיד למקדש.

כאשר נכנס, שאל אותו נקנור: "למה באת?". ענה לו מתתיהו "לעשות מה שתרצה שאעשה!". אמר לו נקנור: אני רוצה שתקח חזיר, תשחט אותו במקדש, ותקריב אותו על המזבח במקדש. אם תעשה את זה, אדאג שילבישו אותך בבגדי מלכות, וירכיבו אותך על סוס של המלך!".

ענה לו מתתיהו: "אני מפחד שאם היהודים יראו שאני עושה את זה, הם יהרגו אותי. תגיד לכולם לצאת החוצה, ואז שנשאר רק שנינו בבית המקדש אעשה מה שביקשת".

מיד נקנור נתן פקודה להוציא את כולם החוצה, והוא נשאר לבד עם מתתיהו.

מתתיהו התחיל להתפלל בלב לבקב"ה שיעזור לו לנצח את נקנור, כדי להראות לכל העולם שהקב"ה הוא האל האמיתי, שיכול לנצח גם את היוונים.

אז מתתיהו שלף את החרב הקטנה שהחביא. תקע אותה בנקנור, והרג אותו.

(על פי אוצר המדרשים (אייזנשטיין) חנוכה עמוד 189).

מה עשה המפקד היווני (נקנור) בבית המקדש?

מה עשה יוחנן בן מתתיהו לנקנור?

האם לדעתך, מתתיהו חשב שהוא עושה מעשה הגיוני?

מהיכן שאל מתתיהו את הכוח לעשות מה שעשה?

האם לדעתכם מה שעשה מתתיהו חיזק את האמונה והרצון לקיים מצות בעם ישראל? למה?

האם בזכות מעשים כאלו, יש סיכוי שהקב"ה ירצה יותר להציל את עם ישראל?

כאשר החשמונאים כבשו את בית המקדש, הם יסגרו את הכפתחים שהיוונים עשו בבית המקדש, וביקשו להחליק מנורת בית המקדש. הם מצאו רק כד קטן שהיה בו שמן טהור, שהיה צריך להספיק רק ללילה אחד.

הם שמו את השמן במנורה שבנו מברזלים שמצאו במקדש. (את המנורה מהזהב הם לא מצאו).
לאחר שהדליקו את האש במנורה, הם בדקו אולי נשאר קצת שמן גם למחר? ואז הם גילו כי קרה נס, והכד התמלא מחדש בשמן.
כך במשך שמונה ימים, החשמונאים השתמשו בכל ערב בכל השמן שהיה בכד, ואחר כך גילו שהכד נתמלא בשמן מחדש.
(על פי אוצר המדרשים (אייזנשטיין) חנוכה עמוד 192).

ציירו מה קרה לכד השמן לפי הסיפור הזה.

חב